

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

5. De actibus internis interruptis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

ore iurandi; superveniens ergo dubitatio, an peccatum
ab antiquo confitendo, non invenit libertatem expeditam,
sed invenit jam obligatam relinquire in suo statu, sed invenit jam
obligatam ab obligatione confitendi, ergo ligatam relin-
quere debet. Vm huius rationis clarius intelliges, si
an sit obligatus ad peccatum, quod nos diximus cum de Confessione dubia
in Decal. cap. 3. præsertim tota §. 6. & 7.

§. V. De actibus interioribus interruptis.

Exemplum. Aliquis odio habet graviter inimicum
suum mala ei graviora desiderando, vel inferre
in animo, atque per aliquod tempus in his interioribus
rebellat, vel annos. Aliquis turpiter concupiscit puellam
multos menses, &c. Quæritur qua ratione hic
peccatum non sit, si confitendum suum expediat, posito quod multoties
peccatum hoc actus negotiis, somno, aliisve bonis cogitationibus
factus sit interruptus.

¶ Certum est si interruptit contraria voluntate, &
certum est, quod renovavit; debere ejusmodi renovationes quan-
tum recordatur juxta ac cetera nova numero peccata,
nec enim recordatur juxta ac cetera nova numero peccata,
non solum confiteri tenetur, explicari. Ratio est quia per il-
los actus, qui per penitentiam evadunt illi actus, & in genere physi-
ce dubium, & in genere morali numero distincti, distinctione
intermedium illum actum contrarium: numero
autem oportere explicari quando innotebit: & est
apud Concilium Trid. sess. 14. c. 5. & c. 7. & ipsa fidelium
sententia probat.

¶ Difficultas igitur, & quidem gravis est, abstrahendo
ab interruptione per contrarium actum. Dico ergo
quod si sit speculative probabilior sententia asserens
per quilibet interruptionem multiplicari numero
peccatorum, tamen contraria opinio, quæ docet minime de-
bitum esse, est etiam probabilis. Ita Canus in relect. de pen. p. 4.
cognovit Delacur, Petrus Fay, Homobon. Diana, & ex par-
te Salis, quos citat & sequitur Delugo disp. 16. sect. 14.
¶ Ratio est quia in genere motus omnes illi actus
multiplicantur. Satis est igitur si explicetur tempus,
quando est notabile (si enim sit breve, de quo dicam
infra §. 47. & 48. nec tempus esset necesse declarare)
hic satis est, si dicatur, Ego v.g. per unum diem odio
invenit habere Petrum, illi mala gravia imprecari sumi-
terum. Quod si sit turpiter concupisci puellam, &c. intel-
ligitur cum morte humano, id est tales actus per varias
motus actiones fuisse interruptos.

¶ Quid si quis raro interruptit turpem illam co-
gitationem, vel alius sæpissime, propter urgentia sua
intermittit? Sine Coninch. disp. 7. de pen. dñb. 7. ipsique favet
Delugo n. 566. ait, quia hoc est peccatum consumma-
tum; non esse necesse ut sit dicat quoties habuit decre-
tum procurandi: cum sufficiat confiteri illud tanquam
unum peccatum consummatum. Sed profecto debere
explicare saltem se per tantum tempus procurasse, modo
jam explicato §. precedenti, mihi non est dubium: ut sci-
licet innoscat, an & quæ persistencia peccati habitua-
lia præcesserit.

34. Exceipe, si quando tanta est interruptio, ut non
judicetur adesse dicta persistencia: v. g. vult quis occide-
re inimicum; ita ut per mensem continuat hanc vo-
luntatem modo dicto: postea vel per annum infirmetur,
vel discedat ab urbe, vel ipso lapsu temporis, rerumque
mutationibus frigescat immo evanescat veluti natura sua
illa prava voluntas: si deinde post annum sanus effectus
vel rediens in urbem, &c. Voluntatem occidendi resu-
mat, sanè hæc voluntas cum illa priori facere unum
non videtur: quia morali modo non censetur illa tam
diuturna voluntas ita habitualiter permanere, ut cum ad
hoc conflandum unum peccatum, conjungatur. Et per
hoc fortasse duæ prædictæ sententiæ conciliabuntur.

§. VI. De actibus exterioribus interruptis.

35. Actum externum is exhibet, qui præter inter-
nam pravam cogitationem, addit aliquam ex-
teriorem demonstrationem. Id quod duplici contingere
potest modo. Primo in ordine ad unum numero actum
seu finem: ut si quis, ne mortem effugiat suus inimicus
per unum annum v. g. parat illi, insidias, præparet gla-
dium, equum conscendat, &c. Ita etiam si quis amans
puellam per duos annos v. g. semper querat modum
quo illa potiarur: in his exemplis, unum est homici-
dium numero, una fornicatio, ad quæ ordinantur res-
pectivè illi actus externi. Secundo in ordine ad diversos
actus, ut cum quis exerceat habitualiter officium ex se
multis numero vel specie peccatis implicitum. Talis est
meretrix, usurarius, grassator viarum. Hic de priore, in
sequenti §. de posteriore agemus.

36. Quoad prius ergo dicendum est idem, quod in
precedenti §. dictum est, ex Delugo disp. 16. sect. 14. num.
567. propter paritatem rationis: omnes enim hi actus
externi sumunt unitatem ab illo actu finali, ad quem ordi-
nantur. Adscribe tamen exceptionem positam num. 4.
Quare probabile est satis esse ad Sacramentum peni-
tentia si dicat quis, per tot dies procuravi homicidium
mei inimici, ejusdem puella congressum, &c.

37. Illud nota, si mediante alia persona finem inten-
tum acquirere curasti, vel puellam tentasti renitentem;
debere id explicari: quia est inductio proximi ad pec-
catum, atque adeo novam speciem peccati scandalii com-
mitti. Dixi (renitentem) nam de consentiente dicitur
infra c. 7. §. 8.

38. Petes, si quis finem obtinuit suæ prævæ cogita-
tionis; satis ne fateri dictum finem duntaxat, se v. g.
puellam cognovisse: se occidisse inimicum? Respondeo.
Delugo n. 566. ait, quia hoc est peccatum consumma-
tum; non esse necesse ut sit dicat quoties habuit decre-
tum procurandi: cum sufficiat confiteri illud tanquam
unum peccatum consummatum. Sed profecto debere
explicare saltem se per tantum tempus procurasse, modo
jam explicato §. precedenti, mihi non est dubium: ut sci-
licet innoscat, an & quæ persistencia peccati habitua-
lia præcesserit.

§. VII. De peccatore habituali, ubi de Meretrice.

39. Quoad secundum, quod modo promissimus in
hoc §. declarandum; sic statuo: licet illa opinio
Doctorem apud Fay, & Dian. mox citand. quod similes
peccatores habituales debeant speciatim numerum, spe-
ciemque peccatorum explicare, sit nimis severa; illa
tamen Navarri in summa, c. 6. n. 15. quæ docet sufficere
si solum dicatur tempus peccati, est nimis laxa: media
ergo via est procedendum cum Fagundez præcep. 2. Eccl.
l. 3. c. 4. m. 11. sine aliisque apud Dianam part. 4. tract. 4. res.
89. Quare à Meretrice v. g. non solum debet explicari
tempus mali status; sed etiam principales species pecca-
torum, quas memoria retinet: an scilicet ipsa peccave-
rit cum Sacerdotibus, cum propinquis, cum coniugatis
&c. Item in confuso multitudine numerica: v. g. toties
plus minus per menses, vel per hebdomadas, &c. Si
enim aliqua recordatur se in frequenti civitate, sæpi-
simè